

సంపాదకేయం

ఎడ్యూకేషన్ లోర్ మీసివి, మృగం

తిరుపుల నడకదారిలో కునెల 11న లక్షీత అనే ఆర్ట్ పాపను చిరుతపులి చంపిన సంఘటన భక్తుల భద్రతనూ, తిరుపుల అడవుల చూపుల విధానాన్ని చర్చకు తెచ్చింది. బిధును పోగొట్టుకున్న తల్లిదండ్రుల హృదయివిదారక రోదన చూసి చాలామంది కలత చెందారు. పులిని తిట్టుకు లేదిని విమర్శించారు, అటవీశాఖను తప్పులట్టారు. ఇదంటా ఒక ఉద్యోగ రశ, అర్థ చేసుకోవచ్చు. అయితే ఈ సంఘటన క్రమంగా రాజకీయంగు పులుముకుంది. వాడోపాదాలకు తిరుపుల అడవి వేదికగా మారింది. నిందలు చేస్తున్న చాలామందికి అడవి గురించిన కునీ పరిజ్ఞానం లేదు, వస్తుజీవుల పట్ల అమావాసా తక్కు. తిరుపుల అంబేసే కౌంప్రోంతం, దట్టమైన అరణ్యం. అడవిలో మృగాలు మెసలవా, పురుగుపుట్టా పొందాడా? వస్తుజీవుల రాజ్యాలోకి మనం అడగుపెట్టి వాచిని శత్రువులిస్తో చూస్తున్నామి. స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం తిరుపుల పరిసర అడవులో వందల పులులు ఉంచేవి. రాజులు, జమీందారులు, పాలెగాళ్ళు, ఇతర వేగాళ్ళు ఎన్నో పులులను మట్టుచెట్టారు. అప్పట్లో పులిని చంపడం ఏలోచితకర్యం. వారిని హీలోలాగా చూసేవారు. మా తాతాపాల్క అలిపిరి మెట్లారిలో గాలిగోపరుం నమీపంలోని ముగ్గులావి వద్ద అంగట్లు ఉండేవి. ఆవు మందలు కూడా ఉండేవి. మా ఆవులతోపాటూ వివిధ మారాపారి గోవులు కూడా ఉండేవి. ఈ పులులను బెదిరించేదుకు తుపకులు ఉండేవి. అప్పుడ్వుటు మనసుల మీదా పులులు దాడి చేసేవి. మ్యాంకులు మారిన పులులను కాల్చివేసిన వారికి త్రిఫీము ప్రభుత్వం నజరానా కూడా చెట్టించేది. తిరుపతి%-/-%కడవ మార్గంలోని మామండురులో పాలెగారు మనసులు ఇటువంటి పులులను చాలాసార్లు కాల్చించి ప్రభుత్వ రివర్సు అందుకున్నారు. క్రూరమ్మగాల నుంచీ, దోషిది దొంగల నుంచి యాత్రికుల రక్షకుల త్రిమీ ప్రభుత్వం తుపకుల లైసెన్సులు కూడా మంచారు చేసేది. మా తాతాపాల్క దగ్గర కూడా లైసెన్సు తప్పకే ఉండేది. దీంటోనే కొన్ని పెద్దపులులు, చిరుతలను కాల్చించారని చేపేవారు. పుల్లి-వేటా అన్నది తిరుపుల అడవుల్లో సర్వసాధారణ. ప్రిస్ట్రో వేట కథం రన్యయత కెర్తె అంద్రున తేపాచలం అడవుల్లో పెద్దపులులను వేచాడిని తీరును ఒళ్ళ గస్ట్రోఫిచేలా తన రచనల్లో వర్ణించి చేపోరు. ‘మ్యాంకులు అంద్రున తేపాచలం అడవుల్లో పెద్దపులులను సుప్రసిద్ధం. స్వాతంత్ర్యం అనంతరం వ్యవసాయాలిప్పటిల్లో భాగంగా వంటపాలాల రక్షకుల విధి రపాయాల వాడకం మొదల్చేంది. ఆ క్రమంలో పచ్చిన ఎండ్రోన్ ద్రావణం పులులు, ఇతర మాసాఫోర జంతువుల పాలిట మృత్యుపోశచ్చెంది. పులుల సమస్య ఉన్న ప్రాంతాల్లో వేటతో పనిలేకండానే పులిని వంపే నులుపు దొరికింది. పులించిన ఆపు కడుపులో ఎండ్రోన్ పోసి కప్పేసినారు. తాను చంచిన జంతువు కచ్చిబాన్ని తిసాడిని పులిని వచ్చేది. ఎండ్రోన్ ఉన్న జంతు మాంసం తిని బాధతో లుంగలు మట్టుకుని మృత్యువాత పడేది. ఎండ్రోనో పాటూ విషపు గులికుల కూడా వాడేవాళ్ళ అందువల్ల పులులతో సహ ఎన్నో వస్తుజీవులు అంతరంచేయాడాయి. అందువల్ల ఒకపుడు పెద్దపులులు గాంచించుటతో దర్శకుల కేపాచలం అడవుల్లో నేడు ఒక వ్యాప్తమా కానారాదు. నల్లమం నుంచి ఇప్పుడిన్నిటి పెద్దపులును సంచారం కేపాచలం అడవుల్లకి విస్తరిస్తుంది. చిరుతపులులు మాత్రమే ఈ అడవుల్లో ఉన్నాయి. తిరుపుల అడవుల్లో ఒకపుడు పులులను సంఘం ఆరీగా ఉండేనేడుకు స్టోంగా ఇప్పుడికీ అకడక్కుడూ రాతి పులించినాలు కనిపిస్తాయి. ప్రిస్టోపాల్క దార్మా దభులపడ్డ తిరుపుల క్లీట్ విస్తోం 10.33 రచర్ప మైట్లు మాత్రమే. మిగాలా అంతా రిజర్వ్ ఫారస్సు తరువాత అరణ్య ప్రాధాన్యత దృష్టి ప్రేపించున్న అధ్యయనార్థించున్న అధ్యయనార్థి కొన్నాయి. తిరుపుల అడవుల్లో ఒకపుడు పులులను సంఘం ఆరీగా ఉండేనేడుకు స్టోంగా ఇప్పుడికీ అకడక్కుడూ రాతి పులించినాలు కనిపిస్తాయి. ప్రిస్టోపాల్క దభులపడ్డ తిరుపుల అడవుల్లో ఉన్నాయి. తిరుపుల అడవుల్లో ఒకపుడు పులులను సంఘం ఆరీగా ఉండేనేడుకు స్టోంగా ఇప్పుడికీ అకడక్కుడూ రాతి పులించినాలు కనిపిస్తాయి. ప్రిస్టోపాల్క దభులపడ్డ తిరుపుల అడవుల్లో ఉన్నాయి.

సంచార జిల్లా డాన్ లో మునిసిపాలిటీ విభాగం

ప్రమంచ వాటాపుంగా విభాగం

సమస్యలు: సంచార జిల్లా డాన్ పచ్చిన దోషాల్లో అంద్రోన్ అడవుల్లో నాగభాషణం రెండ్రీ లూయిన్ జాకన్ మంది దాగురె విత్తుపాచికి పులుల మాత్రమే ఈ అడవుల్లో ఉన్నాయి. అంద్రోన్ అడవుల్లో పాలెగారు మనసులు ఇటువంటి పులులను చాలాసార్లు కాల్చించి ప్రభుత్వ రివర్సు అందుకున్నారు. క్రూరమ్మగాల నుంచీ, దోషిది దొంగల నుంచి యాత్రికుల రక్షకుల త్రిమీ ప్రభుత్వం తుపకుల లైసెన్సులు కూడా మంచారు చేసేది. మా తాతాపాల్క దగ్గర కూడా లైసెన్సు తప్పకే ఉండేది. దీంటోనే కొన్ని పెద్దపులులు, చిరుతలను కాల్చించారని చేపేవారు. పుల్లి-వేటా అన్నది తిరుపుల అడవుల్లో సర్వసాధారణ. ప్రిస్ట్రో వేట కథం రన్యయత కెర్తె అంద్రున తేపాచలం అడవుల్లో పెద్దపులులను సంచారం కేపాచలం అడవుల్లకి విస్తరిస్తుంది. చిరుతపులులు మాత్రమే ఈ అడవుల్లో ఉన్నాయి. తిరుపుల అడవుల్లో ఒకపుడు పులులను సంఘం ఆరీగా ఉండేనేడుకు స్టోంగా ఇప్పుడికీ అకడక్కుడూ రాతి పులించినాలు కనిపిస్తాయి. ప్రిస్టోపాల్క దభులపడ్డ తిరుపుల అడవుల్లో ఉన్నాయి. తిరుపుల అడవుల్లో ఒకపుడు పులులను సంఘం ఆరీగా ఉండేనేడుకు స్టోంగా ఇప్పుడికీ అకడక్కుడూ రాతి పులించినాలు కనిపిస్తాయి.

గెంటిలో ప్రాంతి స్వల్పాలు పొందిన జర్మన్ లోస్ట్ లో వెర్షిస్ట్ నేపాలీ డెబ్బుల క్రెడిట్ కోర్సులు

తిరుపుల సమాజం: తిరుపుల మామండురులో పాలెగారు మనసులు ఇటువంటి పులులను చాలాసార్లు కాల్చించి ప్రభుత్వ రివర్సు అందుకున్నారు. క్రూరమ్మగాల నుంచీ, దోషిది దొంగల నుంచి యాత్రికుల రక్షకుల త్రిమీ ప్రభుత్వం తుపకుల లైసెన్సులు కూడా మంచారు చేసేది. మా తాతాపాల్క దగ్గర కూడా లైసెన్సు తప్పకే ఉండేది. దీంటోనే కొన్ని పెద్దపులులు, చిరుతలను కాల్చించారని చేపేవారు. పుల్లి-వేటా అన్నది తిరుపుల అడవుల్లో సర్వసాధారణ. ప్రిస్ట్రో వేట కథం రన్యయత కెర్తె అంద్రున తేపాచలం అడవుల్లో పెద్దపులులను వేచాడిని తీరును ఒళ్ళ గస్ట్రోఫిచేలా తన రచనల్లో వర్ణించి చేపోరు. ‘మ్యాంకులు అంద్రున తేపాచలం అడవుల్లో పెద్దపులులను సుప్రసిద్ధం. స్వాతంత్ర్యం

భారత ఒక ఆదర్శ ప్రయోగశాల

(మొదటి పేజీ తరువాయి)

సిద్ధంగా ఉండని ప్రకటించారు. 'భారత ఎంతో కైవ్యం కలిగిన దేశం. మాకు డజ్మన్ కోర్టీ భాషయు, వందలాదిగా మండలికలు ఉన్నాయి. ప్రపంచంలోని ప్రతి మతానికి, అసంశ్యాత సాంస్కృతిక వారసత్వాలకు భారత నిలయం. ప్రాణిని సంప్రదాయాల సుంఖీ లేటెస్ట్ పెక్కలుల్లో వరకు, ప్రతి ఒకరికి అవసరమని భారతో ఉన్నాయి. అనేక సమస్యలకు పరిష్కారాన్ని అందుకు ఏర్పడు. ఇక్కడ విజయంతమైన పరిష్కారాన్ని ప్రపంచంలో ఎక్కుడైనా సులవ్వగా అన్నయించుకోవచ్చుని ప్రథాని చెప్పారు. డిజిటల్ సాంకేతికతలో అన్ని దేశాలను భాగస్వాములను

చేసేలా వర్షపల్ ఎక్స్‌ప్రైస్ సెంటర్ విర్మాటుకు అవసరమన రోడ్ మ్యాప్ రాపొందించేందుకు ప్రయత్నాలు ప్రారంభించాలని పిలుపునిచ్చారు. డిజిటల్ ఎకానమీ విస్తరించే కోర్టీ భద్రతా పరమైన సవాళ్లు కూడా ఎదురుపుతున్నాయని ఆయన అందుకు వ్యక్తం చేశారు. ఈ విషయంలో జీ20 దేశాల మధ్య వికాఖ్యాతాయంతో విషయాల్ని ప్రోఫెసర్ సురక్షితమైన విధానాలను రూపొందించాలన్న అవసరం ఉండన్నారు. సురక్షిత, సమాచారిత క్రేయస్టర్స్ గోబిల్ డిజిటల్ భఫిష్టు కేసిన జీ20 దేశాలకు ఇప్పుడు ఒక మంచి అవకాశం వచ్చిని చెప్పారు. డిజిటల్ పట్టిక ఇంప్రోట్క్షూర్ రాప్ ఆర్టిక్లు అన్ని దేశాలను భాగస్వాములను కొండంగా, సాంకేతికతవరంగా భారత మద్దతుగా

నిలుస్తుందని హమీ ఇచ్చారు. భాషపల అనువాదం కోసం 'భాషిటిఅనే కృతిమ మేధసు రూపొందిస్తున్నట్లు వెల్లిపెంచారు.

జనధన్ బ్యాంకు భాతాలు 50 కోట్లు దాలీపోవడం కీలక మైలూరుయిని ప్రధాని మౌద్ది అన్నారు. ఇందులో సగానికి ప్రోగ్రామ భాతాలు మహిళలవేని చెప్పారు. జనధన్ బ్యాంకు భాతాలు సంఖ్య 50 కోట్లు మార్కు దాలీందని, ఇందులో 56 శాతం మహిళలకు చెందినవేని పుక్కాలం ఆర్టిక్ శాఫ్ ప్రకలించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం 2014లో జనధన్ భాతాలు కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించింది.

జగన్ మెలన్కు ఈ రిభెలాలే సమాధి రాళ్లు

(మొదటి పేజీ తరువాయి)

ఉండని విమర్శించారు. 51 నెలల రాళ్లు పాలనలో గూడ కోల్పియిన లక్ష్మాది పేదల క్రీరు దావానలంలా మారుతోందన్నారు. ఎక్కడై జగన్ రెడ్డి విధ్వంసంతో పాలన ప్రారంభించారో అక్కడే ఆయన పతనం ప్రారంభించాలన్నారు. ప్రజావేదిక శిథిలాలే మరో 9 నెలల్లో జగన్ అరాపక పాలనకు సమాధి రాళ్లు కాబోతున్నాయని, జగన్ రెడ్డి రాసి పెట్టుపోవాలని పొచ్చించారు. ఇట్లులేని పేదల కోసం మంగళగిలో 20వేల ఇట్లు నిర్మించాని హమీ ఇచ్చారు. యువగం పాదయాత్ర 2,500 కీలోమీటర్ల మైలురాయిని మంగళగిలి నియోజించారు.

చేరుకుంది. ఈ సందర్భంగా పేదల ఇట్లు నిర్మించాని హమీ ఇచ్చారు. అలాలే ఇప్పుడ్నీ, కొండ, వాగు, అటలీ, కెర్పు ఇతర భూముల్లో నివసిస్తున్న పేదల ఇట్లు క్రూపల మంగళగిలికంచి పట్టాలు అందజేస్తుని మాటిచ్చారు. కొండవీలి వాగు పద్మ బోల్లో అసిసియేషన్ ప్రతించులు.. వైసీపీ పాలనలో తాము నష్టపోయిన తీరును పెట్టాలతో లోకేక్క గజపాల వేసి నమస్కలు చెప్పుకొన్నారు. క్రూపలీలోనే పండపలతో యువగళ జెండాలతో ప్రటర్చున చేశారు. కొండవీలి వాగు ఎత్తిపోతల పథకం పద్మ లోకేక్క సెల్పి దొరాలు. ఇట్లులేని పేదల కోసం మంగళగిలో 20వేల ఇట్లు నిర్మించాని హమీ ఇచ్చారు.

సైక్లింగ్ పాలనలో పేదల బటుకులు భద్రం

ప్రైస్ ఇల్లోకి పాదయాత్ర ప్రశ్నించిన సందర్భంగా విజయవాడ వనిబోల్లో అర్పించాలు, హమాలీ అసిసియేషన్ ప్రతించులు.. అలాలే ఇప్పుడ్నీ, కొండ, వాగు, అటలీ, కెర్పు ఇతర భూముల్లో నివసిస్తున్న పేదల ఇట్లు క్రూపల మంగళగిలికంచి పట్టాలు అందజేస్తుని మాటిచ్చారు. కొండవీలి వాగు పద్మ బోల్లో అసిసియేషన్ ప్రతించులు.. వైసీపీ పాలనలో తాము నష్టపోయిన తీరును క్రోకేక్క గజపాల వేసి నమస్కలు చెప్పుకొన్నారు. క్రూపలీలోనే పండపలతో యువగళ జెండాలతో ప్రటర్చున చేశారు. కొండవీలి వాగు ఎత్తిపోతల పథకం పద్మ లోకేక్క సెల్పి దొరాలు. ఇట్లులేని పేదల కోసం మంగళగిలో 20వేల ఇట్లు నిర్మించాని హమీ ఇచ్చారు.

సైక్లింగ్ పాలనలో పేదల బటుకులు భద్రం

ప్రైస్ ఇల్లోకి పాదయాత్ర ప్రశ్నించిన సందర్భంగా విజయవాడ వనిబోల్లో అర్పించాలు, హమాలీ అసిసియేషన్ ప్రతించులు.. అలాలే ఇప్పుడ్నీ, కొండ, వాగు, అటలీ, కెర్పు ఇతర భూముల్లో నివసిస్తున్న పేదల ఇట్లు క్రూపల మంగళగిలికంచి పట్టాలు అందజేస్తుని మాటిచ్చారు. కొండవీలి వాగు పద్మ బోల్లో అసిసియేషన్ ప్రతించులు.. వైసీపీ పాలనలో తాము నష్టపోయిన తీరును క్రోకేక్క గజపాల వేసి నమస్కలు చెప్పుకొన్నారు. క్రూపలీలోనే పండపలతో యువగళ జెండాలతో ప్రటర్చున చేశారు. కొండవీలి వాగు ఎత్తిపోతల పథకం పద్మ లోకేక్క సెల్పి దొరాలు. ఇట్లులేని పేదల కోసం మంగళగిలో 20వేల ఇట్లు నిర్మించాని హమీ ఇచ్చారు.

సైక్లింగ్ పాలనలో పేదల బటుకులు భద్రం

ప్రైస్ ఇల్లోకి పాదయాత్ర ప్రశ్నించిన సందర్భంగా విజయవాడ వనిబోల్లో అర్పించాలు, హమాలీ అసిసియేషన్ ప్రతించులు.. వైసీపీ పాలనలో తాము నష్టపోయిన తీరును క్రోకేక్క గజపాల వేసి నమస్కలు చెప్పుకొన్నారు. క్రూపలీలోనే పండపలతో యువగళ జెండాలతో ప్రటర్చున చేశారు. కొండవీలి వాగు పద్మ బోల్లో అసిసియేషన్ ప్రతించులు.. వైసీపీ పాలనలో తాము నష్టపోయిన తీరును క్రోకేక్క గజపాల వేసి నమస్కలు చెప్పుకొన్నారు. క్రూపలీలోనే పండపలతో యువగళ జెండాలతో ప్రటర్చున చేశారు. కొండవీలి వాగు ఎత్తిపోతల పథకం పద్మ లోకేక్క సెల్పి దొరాలు. ఇట్లులేని పేదల కోసం మంగళగిలో 20వేల ఇట్లు నిర్మించాని హమీ ఇచ్చారు.

సైక్లింగ్ పాలనలో పేదల బటుకులు భద్రం

ప్రైస్ ఇల్లోకి పాదయాత్ర ప్రశ్నించిన సందర్భంగా విజయవాడ వనిబోల్లో అర్పించాలు, హమాలీ అసిసియేషన్ ప్రతించులు.. అలాలే ఇప్పుడ్నీ, కొండ, వాగు, అటలీ, కెర్పు ఇతర భూముల్లో నివసిస్తున్న పేదల ఇట్లు క్రూపల మంగళగిలికంచి పట్టాలు అందజేస్తుని మాటిచ్చారు. కొండవీలి వాగు పద్మ బోల్లో అసిసియేషన్ ప్రతించులు.. వైసీపీ పాలనలో తాము నష్టపోయిన తీరును క్రోకేక్క గజపాల వేసి నమస్కలు చెప్పుకొన్నారు. క్రూపలీలోనే పండపలతో యువగళ జెండాలతో ప్రటర్చున చేశారు. కొండవీల

